Primærundersøkelse ved skade

A

- Fri luftvei? Kjevegrep ved ufri luftvei

B

- Puster pasienten normal?
- Cyanose? Besvær? Respirasjonsbevegelser (Se, lytt, føl)
- Oksygen ved behov og andledning

C

- Synlig stor blødning? Elever ekstremitet, komprimer
- Palper radialispuls (håndledd). Sterk/svak? Rask/langsom? Gir indikasjon for BT nivå
- Våken pasient = god sirkulasjon til hjernen
- Ved synlig blødning/blødningsmistanke: hindre varmetap

D

- Sjekk bevissthetsnivå (AVPU)
- Kan pasienten bevege armer og bein?
- Observasjon av pupiller (Lik størrelse? Store/små? Lysreaktive?)

113?

- Ring 113 ved funn/mistanke om livstruende skade og/eller om du er et sted med lang responstid på ambulanse og det åpenbart er behov for transport til sykehus (over 20 min).
- Bruk ISBAR ved videreformidling av funn. Gå deretter videre til sekundærundersøkelse.

Sekundærundersøkelse ved skade

A	▪ Fri luftvei? ▪ Sjekk munnhule for fremmedlegeme ▪ Undersøke nakke, ansikt og hode ▪ Stabilisering av nakke ved mistanke om skade ▪ Bevisstløs pasient legges i sideleie
B	▪ Respirasjonsfrekvens ▪ SaO2 ▪ Observere respirasjonsarbeid/mønster ▪ Undersøke thorax + kragebein. Smerter? ▪ Auskultasjon ved mulighet. Sidelike respirasjonslyder? ▪ Oksygen ved mulighet og behov
C	▪ Palpere pulser i radialis (håndledd) og evt dorsalis (fot) ved skade i underekstremitet ▪ Blodtrykk ▪ Observere hud (kald, blek, klam) ▪ Ha større blødninger under kontroll ▪ Undersøke mage + bekken. Smerter her? ▪ Bruker pasienten blodfortynnende?
D	▪ Endringer i bevissthet? ▪ AVPU ▪ Ved endret bevissthet: måle blodsukker. ▪ Har pasienten inntatt rusmidler? ▪ Kan pasienten bevege armer og bein? ▪ Førlighet i skadet ekstremitet?
E	▪ Undersøke armer + bein for skader ▪ Snu pasienten over på siden (om mulig) palpere hele ryggraden ▪ Kartlegging av smerter (NRS) ▪ Smertelindring ▪ Hindre varmetap ▪ Tegn til blåmerker, sår, brudd? ▪ Best mulig leiring ved å stabilisere bruddsted
113?	▪ Ring 113 dersom undersøkelse avdekker behov for videre undersøkelser. Bruk ISBAR ved formidling av funn. ▪ Reevaluering hele vegen til hjelpen er på plass ▪ Effekt av smertestillende? ▪ Måle nye vitalia og nye observasjoner gjennom ny ABCDE-gjennomgang ▪ Fylle ut akuttskjema